

ZAŁĄCZNIK NR 4

do Programu ochrony środowiska dla gminy Radom na lata 2005 - 2012

Uwarunkowania zewnętrzne realizacji Programu

Uwarunkowania międzynarodowe

Programy ochrony środowiska muszą nawiązywać do regulacji Unii Europejskiej, takich jak:

- Agenda 21,
- Strategia zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej (2001),
- Szósty program działań Wspólnoty w dziedzinie ochrony środowiska na lata 2001–2010,
- Dyrektyw UE,
- Europejska sieć ekologiczna NATURA 2000,
- sprawozdawczość do Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) – dane do ujednoczonych wskaźników EEA i EUROSTAT, OECD,
- sprawozdawczość do konwencji międzynarodowych,
- konwencje ratyfikowane przez Polskę,
- umowy bilateralne.

Uwarunkowania międzynarodowe wynikają przede wszystkim z zobowiązań przyjętych podczas procesu akcesji z Unią Europejską i zawarte zostały przede wszystkim w Dyrektywach UE dotyczących gospodarki odpadami, jakości wód, oczyszczania ścieków, jakości powietrza, ochrony przyrody, a szczególnie w: ramowej dyrektywie wodnej 2000/60/WE oraz ramowej dyrektywie oceny jakości powietrza i zarządzania jakością powietrza 96/62/WE.

Terminarz najważniejszych zadań do realizacji na terenie Miasta Radomia w zakresie dostosowania ochrony środowiska do wymogów Unii Europejskiej przedstawia poniższa tabela.

Terminarz zadań do realizacji w zakresie dostosowania ochrony środowiska do wymogów UE

Nazwa zadania	Termin realizacji
<i>Wdrożenie obowiązującego prawa ekologicznego, w tym :</i>	
system ocen oddziaływania na środowisko	Powinno być zrealizowane
dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie	Powinno być zrealizowane
opracowania ekofizjograficzne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ich zmian	Powinno być zrealizowane
uchwalenia programów ochrony środowiska dla gmin uwzględniających plany gospodarki odpadami	Powinno być zrealizowane
uchwalenia powiatowych programów ochrony środowiska uwzględniających plany gospodarki odpadami	Powinno być zrealizowane
wykonanie przeglądów ekologicznych dla istniejących składowisk odpadów	Powinno być zrealizowane
uzyskanie kwalifikacji przez zarządzających składowiskami odpadów	Powinno być zrealizowane
zatwierdzenie instrukcji eksploatacyjnej składowisk odpadów	Powinno być zrealizowane
podjęcie działań związanych ze zgłoszeniami o zanieczyszczeniu ziemi lub gleby albo zmianie ukształtowania terenu, spowodowanych przez podmioty nie będą użytkownikami terenu przed 1 października 2001 r.	Powinno być zrealizowane
sporządzenie map akustycznych dla aglomeracji 100 000-250 000 mieszkańców oraz terenów obiektów komunikacyjnych, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływania akustyczne na znaczących obszarach	30.06.2009 r.
uchwalenie przez Radę Powiatu programu działań dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny	30.06.2010 r.
sporządzenie map akustycznych dla aglomeracji większych niż 250 000 mieszkańców	Powinno być zrealizowane
uchwalenie programu działań dla terenów, na których poziom hałasu	30.06.2005 r.

Nazwa zadania	Termin realizacji
przekracza poziom dopuszczalny dla aglomeracji o liczbie mieszkańców powyżej 250 000	
wydawanie pozwoleń na emitowanie pól elektromagnetycznych: <ul style="list-style-type: none"> - dla instalacji istniejących przed 1 października 2001 r. - dla nowych instalacji 	31.12.2005 r. Przed uruchomieniem
przyjęcie przez starostę oraz wójta, burmistrza i prezydenta miasta zgłoszenia instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia: wójta, burmistrza i prezydenta miasta (w przypadku zwykłego korzystania ze środowiska, np. oczyszczalni ścieków do 5 m ³ /dobę): <ul style="list-style-type: none"> - dla instalacji istniejących przed 1 października 2001 r. - dla nowych instalacji 	Powinno być zrealizowane 30 dni przed rozpoczęciem eksploatacji
<i>Dostosowanie składowisk odpadów do wymogów prawa ekologicznego i dyrektyw Unii Europejskiej</i>	
(Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw, do 31.12.2009 r. – Polska wynegocjowała okresy przejściowe)	
składowiska odpadów komunalnych przyjmujące powyżej 20 ton odpadów dziennie – dostosowanie do dyrektywy składowiskowej oraz dyrektywy IPPC (zintegrowanego zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń)	do października 2007 r.
składowiska odpadów przyjmujące od 10 do 20 ton odpadów dziennie – dostosowanie do wymagań dyrektywy składowiskowej	31.12.2010 r.
pozostałe składowiska – dostosowanie do wymagań dyrektywy składowiskowej	30.06.2012 r.
<i>Dyrektywa Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych</i>	
w odniesieniu do artykułu 4 i 5 (oczyszczalnie ścieków): <ul style="list-style-type: none"> - aglomeracje ponad 100 000 RLM. 	31.12.2010 r.
w odniesieniu do artykułu 7: <ul style="list-style-type: none"> - w odniesieniu do artykułu 13 (oczyszczalnie ścieków w zakładach sektorów przemysłu rolno – spożywczego) - dla wszystkich zrzutów ścieków do wód z zakładów odpowiadających RLM powyżej 4 000 	31.12.2010 r.
<i>Dostosowanie do dyrektywy Rady 76/464/EWG w sprawie zanieczyszczenia spowodowanego przez niektóre substancje odprowadzane do środowiska wodnego oraz kolejnych dyrektyw dotyczących substancji niebezpiecznych</i>	31.12.2007 r.
<i>Dyrektywa Rady 96/61/WE w sprawie zintegrowanego zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń</i>	
dla instalacji istniejących, z których emisja wymaga pozwolenia zintegrowanego, dla których pozwolenie na budowę zostało wydane przed 01.10.2001 r., a użytkowanie rozpocznie się nie później niż 30.06.2003 r.	od 01.01.2004 r. do 30.10.2007 r.
dla instalacji, z których emisja wymaga pozwolenia zintegrowanego, a które zostaną określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie późniejszych terminów do uzyskania pozwolenia zintegrowanego	31.12.2010 r. o ile zostanie wydane takie rozporządzenie
<i>Dyrektywa 94/63/WE w sprawie kontrolowania emisji lotnych związków organicznych powstałych wskutek magazynowania benzyny i jej dystrybucji z terminali do stacji obsługi</i>	
w odniesieniu do art. 3 zawierającego wymagania dotyczące istniejących instalacji do magazynowania benzyn, niezależnie od przepustowości rocznej bazy magazynowej	31.12.2005 r.
w odniesieniu do art. 4 pkt. 2b zawierającego wymagania dotyczące instalacji do załadunku i rozładunku cystern na istniejących terminalach o rocznej przepustowości powyżej 150 000 ton benzyn	31.12.2004 r.
w odniesieniu do pozostałych przepisów art. 4 zawierającego wymagania dotyczące instalacji do załadunku i rozładunku cystern na istniejących terminalach	31.12.2005 r.
w odniesieniu do art. 5 zawierającego wymagania dotyczące istniejących cystern do przewozu benzyn	31.12.2005 r.
w odniesieniu do art. 6 zawierającego wymagania dotyczące instalacji do załadowywania zbiorników istniejących stacji paliw	31.12.2005 r.
<i>Dyrektywa 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych</i>	
w odniesieniu do art. 6 dyrektywy, dotyczącego odzysku materiałów z	31.12.2007 r.

Nazwa zadania	Termin realizacji
odpadów opakowaniowych na poziomie co najmniej 50 % i co najwyżej 65 % masy oraz poziomu recyklingu całości materiałów opakowaniowych zawartych w odpadach opakowaniowych na poziomie co najmniej 25 % i co najwyżej 45 % masy i co najmniej 15 % masy każdego materiału, zgodnie ze stanowiskiem Unii Europejskiej z grudnia 1999 r.	
<i>Dyrektywa Rady 75/439/EWG w sprawie usuwania olejów odpadowych</i>	31.12.2005 r.

Uwarunkowania wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej

Przystąpienie Polski do członkostwa w Unii Europejskiej narzuca na władze samorządowe obowiązek dostosowania się do norm przez nią przyjętych, także w zakresie ochrony środowiska. Obecnie całe ustawodawstwo polskie jest zgodne z unijnym i zorientowane głównie na ochronę poszczególnych komponentów środowiska oraz regulację procesów technologicznych i produktów w celu ochrony zdrowia człowieka i środowiska. Niezbędnym i niezwykle istotnym czynnikiem w procesie integracji europejskiej jest uwypuklenie roli planowania i zarządzania środowiskowego.

VI Program działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska na lata 2001 – 2010 podkreśla, że realizacja zrównoważonego rozwoju ma nastąpić poprzez poprawę środowiska i jakości życia obywateli krajów należących do Unii Europejskiej.

Problemem szczególnej wagi dla Miasta Radomia jest spełnienie standardów ekologicznych Unii Europejskiej. Będzie to oznaczało konieczność dostosowania stanu aktualnego do wymagań, szczególnie w zakresie gospodarki odpadami, gospodarki wodno – ściekowej, ochrony gleb, powierzchni ziemi i przyrody.

Bardzo istotnym zagadnieniem jest zapewnienie źródeł finansowania dla zaplanowanych działań i inwestycji. Radom ma możliwość samodzielnego wykorzystania większych funduszy pochodzących ze źródeł Unii Europejskiej. Wsparciem funduszu mogą być objęte także projekty grupowe, polegające na tworzeniu projektów o charakterze zintegrowanym, obejmującym grupę gmin oraz łączące w jednym projekcie różne zagadnienia. Konieczne jest także zawiązywanie regionalnych struktur w celu rozwiązania ponadlokalnych problemów z zakresu ochrony środowiska i rozwoju infrastruktury, w których Miasto może uczestniczyć jako beneficjent.

Niebagatelną rolę będzie pełnił w tym względzie Fundusz Spójności, dlatego istotne jest, aby na etapie programowania zadań z zakresu ochrony środowiska uwzględnić zasady i kryteria przyznawania środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej. Priorytety części środowiskowej Funduszu Spójności, istotne z punktu widzenia Miasta Radomia są następujące:

Priorytet 1. Poprawa jakości wód powierzchniowych, polepszenie dystrybucji i jakości wody do picia poprzez takie działania jak:

- budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej i opadowej oraz oczyszczalni ścieków tam, gdzie przyniesie to największy efekt ekologiczny przy uwzględnieniu efektywności kosztowej,
- budowa i modernizacja urządzeń uzdatniających wodę i sieci wodociągowej (w powiązaniu z systemami sanitacji),

Priorytet 2. Racjonalizacja gospodarki odpadami i ochrona powierzchni ziemi poprzez:

- budowę, rozbudowę lub modernizację składowisk odpadów komunalnych oraz tworzenie systemów recyklingu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych (sortownie, kompostownie itp.).
- tworzenie systemów zagospodarowania osadów ściekowych, co umożliwi spełnienia wymogów dyrektywy 86/278 w sprawie osadów ściekowych,
- rekultywację terenów zdegradowanych przez działalność przemysłową.

Wspierane będą zintegrowane systemy zagospodarowania odpadów, łączące kilka elementów, np. selektywną zbiórkę, odzysk i unieszkodliwienie odpadów ulegających biodegradacji, itp. W ramach tego priorytetu będą mogły być wspierane związki komunalne, działające na rzecz poprawy w dziedzinie gospodarki odpadami.

Obowiązujące akty prawne w dziedzinie ochrony środowiska

Podstawowymi aktami prawnymi w dziedzinie ochrony środowiska są następujące akty prawne:

Nazwa aktu prawnego	Dziennik ustaw	Rok
1. Prawo wodne	Dz. U. nr 115 poz 1129	2001
2. Ochrona przyrody	Dz. U. nr 92 poz 886	2004
3. Ustawa o odpadach	Dz. U. nr 62 poz 628	2001
4. Prawo ochrony środowiska	Dz. U. nr 62 poz 627	2001
5. Prawo geologiczne i górnictwo	Dz. U. nr 110 poz 1190	2001
6. Zmiana ustawy o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia oraz ustawy Prawo ochrony środowiska	Dz. U. nr 46 poz 392	2003
7. Ustawa o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej	Dz. U. nr 63 poz 639	2001
8. Opakowania i odpady opakowaniowe	Dz. U. nr 63 poz 638	2001
9. Rozporządzenia do w/w ustaw		

Polityka ekologiczna Państwa

Dokumentem nadrzędnym dla Programów ochrony środowiska wszystkich szczebli jest II Polityka ekologiczna państwa (PEP). Zasady PEP są zobowiązujące również dla strategii ochrony środowiska Miasta Radomia i całego województwa mazowieckiego.

Zasady realizacji polityki ekologicznej, cele i zadania zostały dodatkowo ujęte w "Programie wykonawczym do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002 - 2010" oraz, w dostosowanej do wymagań ustawy Prawo ochrony środowiska, Polityce ekologicznej państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 -2010.

Nadrzędną zasadą przedstawioną w PEP jest zasada zrównoważonego rozwoju. Zrównoważony rozwój nie narusza w sposób istotny i trwały środowiska życia człowieka i godzi prawa przyrody, ekonomii oraz rozwoju społeczeństw wraz ze zrównoważeniem szans dostępu do zasobów obecnym i przyszłym pokoleniom. W skrócie, zapewnia rozwój wynikający z działalności człowieka odbywający się w harmonii z przyrodą. Najważniejszymi czynnikami, które należy uwzględniać przy programowaniu zrównoważonego rozwoju są czynniki społeczne, ekologiczne, przestrzenne i ekonomiczne.

Oprócz zasady zrównoważonego rozwoju jako nadrzędnej uwzględniono szereg zasad pomocniczych i konkretyzujących, m.in.:

Zasadę prewencji, oznaczająca w szczególności:

- zapobieganie powstawaniu zanieczyszczeń poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT),
- recykling, czyli zamykanie obiegu materiałów i surowców, odzysk, energii, wody i surowców ze ścieków i odpadów oraz gospodarcze wykorzystanie odpadów zamiast ich składowania,

- □ zintegrowane podejście do ograniczania i likwidacji zanieczyszczeń i zagrożeń zgodnie z zaleceniami Dyrektywy Rady 96/61/WE w sprawie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i kontroli (tzw. dyrektywa IPPC),
- □ wprowadzanie prośrodowiskowych systemów zarządzania procesami produkcji i usługami, zgodnie z ogólnościowymi i europejskimi wymogami w tym zakresie, wyrażonymi m.in. w standardach ISO 14000 i EMAS, programach czystszej produkcji i Responsible Care itp.

Zasadę “zanieczyszczający płaci” odnoszącą się do odpowiedzialności za skutki zanieczyszczenia i stwarzania innych zagrożeń. Odpowiedzialność te ponosić powinny wszystkie jednostki użytkujące środowiska a więc także konsumenci, zwłaszcza, gdy mają możliwość wyboru mniej zagrażających środowisku dóbr konsumpcyjnych.

Zasadę integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi, oznaczająca uwzględnienie w politykach sektorowych celów ekologicznych na równi z celami gospodarczymi i społecznymi.

Zasadę regionalizacji, oznaczająca m.in. skoordynowanie polityki regionalnej z regionalnymi ekosystemami w Europie, szczególnie w strefach przygranicznych.

Zasadę subsydiarności, wynikająca m.in. z Traktatu o Unii Europejskiej, a oznaczająca przekazywanie części kompetencji i uprawnień decyzyjnych dotyczących ochrony środowiska na właściwy szczebel regionalny lub lokalny tak, aby był on rozwiązywany na najniższym szczeblu, na którym może zostać skutecznie i efektywnie rozwiązany.

Zasadę skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej odnoszącą się do wyboru planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych ochrony środowiska a następnie do oceny osiągniętych wyników a oznaczająca potrzebę minimalizacji nakładów na jednostkę uzyskanego efektu.

Zasadę skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej odnoszącą się do wyboru planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych ochrony środowiska a oznaczającą potrzebę minimalizacji nakładów na jednostkę uzyskanego efektu.

W Polityce Ekologicznej Państwa przedstawione zostały także cele ogólne o charakterze strategicznym i realizacyjnym, w różnych horyzontach czasowych. Jako oddzielne zagadnienie omówione zostało zagadnienie włączania aspektów ochrony środowiska do polityk sektorowych takich jak: przemysł i energetyka, transport, rolnictwo, leśnictwo, budownictwo i gospodarka komunalna, zagospodarowanie przestrzenne, turystyka, ochrona zdrowia, handel i działalność obronna. Wskazane zostały przede wszystkim cele i działania, które należy podjąć w ramach programów sektorowych, jako konieczny udział sektorów w realizacji zrównoważonego rozwoju.

Z wymienionych w Polityce Ekologicznej Państwa celów i działań szczegółowych wybrano zagadnienia szczególnie istotne z punktu widzenia problemów występujących na terenie Miasta Radomia. Zagadnienia te uwzględniono w sposób szczegółowy w poszczególnych rozdziałach *Programu*.

Polityka i strategia województwa mazowieckiego

Najważniejszym dokumentem będącym podstawą programowania rozwoju województwa jest “Strategia rozwoju województwa mazowieckiego”. Wojewódzkie programy, w tym program ochrony środowiska, są realizacją strategii rozwoju województwa. Z tego powodu w pracach nad *Programem* wykorzystano cele i zadania związane z ochroną środowiska i użytkowaniem zasobów naturalnych, sprecyzowane w ramach następujących priorytetów “Strategii ...”. Dla Miasta Radomia istotne znaczenie mają następujące cele i zadania:

Priorytet 4 - Kreowanie wysokiej jakości życia

Cel 4.2. Poprawa ekologicznych warunków życia

Cel 4.3. Racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi

Cel 4.4. Poprawa efektywności ochrony przyrody i krajobrazu

Priorytet 3 - Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności i spójności regionu”

Cel 3.2. Przeciwdziałanie marginalizacji obszarów peryferyjnych

Cel 3.3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury transportowej

Cel 3.6. Modernizacja i rozwój energetyki

Priorytet 2 - Restrukturyzacja i unowocześnienie gospodarki

Cel 2.1. Stworzenie regionalnego systemu innowacji

Cel 2.3. Unowocześnienie tradycyjnych sektorów gospodarki

Cel 2.4. Rozwój usług, transportu i turystyki

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego

Naczelnym celem polityki zagospodarowania przestrzennego prowadzonej przez samorząd województwa jest kształtowanie harmonijnej struktury funkcjonalno – przestrzennej województwa sprzyjającej zrównoważonemu wykorzystaniu cech, zasobów i walorów przestrzeni z rozwojem gospodarczym, wzrostem poziomu i jakości życia oraz trwałym zachowaniem właściwości środowiska dla potrzeb obecnego i przyszłych pokoleń. W pracach nad *Programem ochrony środowiska* wykorzystano zapisy dokonane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, a zwłaszcza celów i kierunków działania oraz konkretnych zadań dotyczących polityki przestrzennej w zakresie ochrony zasobów i walorów środowiska przyrodniczego, infrastruktury systemu transportowego oraz infrastruktury technicznej ochrony środowiska.

W dokumencie wskazuje się na konieczność wzmocnienia i rozszerzenia zasięgu dyfuzji z Warszawy i jednocześnie wzmocnienia i wykorzystania ośrodków subregionalnych – wśród nich Radomia. Celem tych działań jest objęcie rozwojem społeczno - gospodarczym całego Mazowsza. Wśród przedstawionych scenariuszy rozwoju pożądanym do realizacji jest scenariusz policentrycznego zrównoważonego rozwoju województwa (poprawy warunków życia mieszkańców całego Mazowsza).

W planie zagospodarowania województwa mazowieckiego, opracowanego zgodnie z uchwałą z dnia 5.09.2001 r. Zarządu Województwa, obszar dawnego województwa radomskiego określony został jako radomski obszar problemowy – charakteryzujący się wysokim bezrobociem, upadkiem przemysłu i brakiem skutecznych działań na rzecz jego restrukturyzacji, średnią i niską jakością gleb, rozdrobnioną strukturą gospodarstw rolnych, deformacją struktury wiekowej ludności. Dla obszarów problemowych, oprócz polityki generalnej wskazane zostały polityki szczególne. Celem ich jest przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom i tendencjom w wymiarze społeczno – gospodarczym i przestrzennym. Podkreśla się dużą rolę ośrodków subregionalnych, którymi są dawne miasta wojewódzkie. Dla przeżywającego problemy Radomia szanse widzi się w zacieśnianiu kontaktów ze stolicą, w rozwijającej się strefie ekonomicznej, dalszym rozwoju ośrodka akademickiego i stworzeniu regionalnego centrum logistycznego na bazie istniejącego lotniska. Zakłada się prowadzenie polityki aktywizacji działalności gospodarczej – m.in. wykorzystanie potencjału uczelni i instytutów badawczych Radomia, wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. W zakresie infrastruktury zakłada się m.in. modernizację linii kolejowej o znaczeniu państwowym Warszawa – Radom – Kielce i wzmocnienie funkcji węzłów transportowych ośrodków subregionalnych.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2004-2006

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2004-2006 wyznacza dwudzielny cel generalny, tj. zwiększenie konkurencyjności Warszawy wobec stolic europejskich i zmniejszenie różnic pomiędzy Warszawą a pozostałą częścią województwa.

Określa 4 priorytety i 13 działań. W dziedzinie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są to :

Priorytet 1 – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów:

działanie 1 – modernizacja i rozbudowa regionalnego układu drogowego

działanie 2 – infrastruktura ochrony środowiska

Priorytet 3 – Rozwój lokalny

działanie 1 – rewitalizacja regionów zdegradowanych

działanie 2 – infrastruktura lokalna

Program ochrony środowiska województwa mazowieckiego

“Program ochrony środowiska woj. mazowieckiego”, zatwierdzony został przez Sejmik Województwa Mazowieckiego 15 grudnia 2003 roku i jest dokumentem nadrzędnym wytyczającym cele i kierunki działań w zakresie polityki ekologicznej województwa. Program ochrony środowiska stanowi rozwinięcie strategii rozwoju województwa w odniesieniu do ochrony środowiska.

Za nadrzędny cel programu uznano doprowadzenie stanu środowiska w województwie mazowieckim do poziomu wymaganego przez Unię Europejską.

Cel główny: zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska

Cele szczegółowe:

- poprawa jakości wód,
- uporządkowanie gospodarki odpadami,
- zapewnienie wysokiej jakości powietrza atmosferycznego,
- ograniczenie uciążliwości hałasu.

Cel główny: racjonalizacja gospodarki wodnej

Cele szczegółowe:

- zmniejszenie deficytu wód powierzchniowych,
- ograniczenie poboru wód podziemnych dla celów gospodarczych produkcji i usług,
- ograniczenie wodochłonności,
- poprawa standardów zaopatrzenia w wodę.

Cel główny: zwiększenie lesistości i ochrona lasów

Cele szczegółowe:

- osiągnięcie wskaźnika lesistości Mazowsza do 25 %,
- zmiana struktury własnościowej lasów,
- racjonalizacja gospodarki leśnej,
- rozwój funkcji ochronnych i buforowych lasu.

Cel główny: poprawa stanu bezpieczeństwa ekologicznego

Cele szczegółowe:

- ochrona przeciwpowodziowa,
- ochrona przeciwpożarowa,
- zmniejszenie ryzyka awarii związanych z wykorzystaniem lub transportem substancji niebezpiecznych.

Cel główny: podnoszenie poziomu wiedzy ekologicznej

Cele szczegółowe:

- kształtowanie postaw i zachowań zgodnych z zasadami ekorozwoju,
- wiedza ekologiczna jako ważny czynnik w procesie zarządzania,
- tworzenie ekologicznych podstaw kształtowania tożsamości regionalnej i lokalnej.

Cel główny: rozwój proekologicznych form działalności gospodarczej

Cele szczegółowe:

- wzrost ilości podmiotów gospodarczych posiadających certyfikaty jakości,
- rozwój proekologicznych form produkcji rolniczej,
- wzrost wykorzystania energii odnawialnej,
- zwiększenie udziału transportu szynowego w przewozach osób i towarów,
- zmniejszenie materiałochłonności i energochłonności

Cel główny: utworzenie spójnego systemu obszarów chronionych

Cele szczegółowe:

- zwiększenie obszarów objętych ochroną prawną do 35 % powierzchni województwa, ze szczególnym uwzględnieniem dolin rzecznych, kompleksów leśnych, a także obszaru funkcjonalnego "Zielone Płuca Polski",
- określenie do roku 2006 zasad gospodarowania na wszystkich obszarach chronionych oraz sporządzenie planów ochrony dla tych obszarów,
- utrzymanie i wzmocnienie ciągłości powiązań przyrodniczych w ramach korytarzy ekologicznych krajowych, regionalnych i lokalnych,
- partnerstwo samorządowe i partycypacja społeczna w działaniach na rzecz tworzenia obszarów chronionych,
- włączenie obszarów cennych przyrodniczo do europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000.

Postanowiono, że cele polityki ekologicznej woj. mazowieckiego będą realizowane zgodnie z krajowymi limitami przyjętymi w Polityce ekologicznej państwa.